

Aktivitetsplan

Giftfri förskola



Linköpings kommun
linkoping.se



Linköping
Där idéer blir verklighet

Vår väg till en Giftfri förskola

Helga Nyberg
Helga.nyberg@linkoping.se



Linköping
Där idéer blir verklighet

Många leksaker innehåller gifter

3 januari 2012

På tio år har användningen av kemikalier mer än fördubblats och nästan hälften av dem anses av Kemikalieinspektionen vara hälsofarliga. Vi hittar kemikalierna framför allt i det vi har närmast kroppen och i det som våra barn leker med.

Det är svårt som konsument att veta om det finns några farliga kemikalier

i de varor vi köper

-Det finns ju för många
Frida Ramström p

Det handlar om alla
Och det är just i kl
påträffas.

Det visar SVT:s ge
system inom EU s
som innehåller för

Facebook (27)

Östnytt Byt region

Barn utsatta för farliga kemikalier

13 februari



Hormonämnen får spermier att krokna

Uppdaterad 2014-05-12 15:58. Publicerad 2014-05-12 04:45

Hormonstörande ämnen som finns i vår miljö kan påverka mäns spermier. Fyndet kan förklara varför manlig infertilitet blir allt vanligare.

Kemikalier som kan påverka våra hormoner finns i kläder, i läkemedel, i barnens leksaker

Förra året slog WHO fast att kopplingen mellan dessa ämnen och flera stora folksjukdomar, som cancer eller diabetes, är betydligt starkare än vad man hittills trott.

Larm om gifter i jeans för barn

Många jeans för de små är allt annat än barnvänliga. Nio av tio par innehåller kemikalier, enligt Testfakta som har testat

märken, Europa. De synnerhet

ANNONS:

Plastämne minskar fertilitet

Publicerad 2013-07-09 07:55

LONDON De finns i plasten i matlådor, i parfymade hygienprodukter, och i damm från mattor. Nu visar en ny studie att de hormonstörande ämnena ftalater kan påverka kvinnors fertilitet och kan även göra det svårare att bli gravid.

ANNONS:

Löneökning kr/mån
Så här enkelt
lönen med 75
månaden! Läs
handförförny

Klara, fär
Vi har många
lösningar för
trädgård. Läs
www.clasoh

MATCHAD

Skriv ut

Öka text

Förbjudna ftalater påträffade i leksaker

Löneökning kr/mån
Så här enkelt
lönen med 75 000 kr i
månaden! Läs mer!
handförförnybörjare.se

MATCHAD BOKA ANNONS HÄ

Barnen är mer känsliga än vuxna eftersom:

- Deras kroppar är inte färdigutvecklade. Till exempel fortsätter hjärnan och immunförsvaret att utvecklas efter födseln.
- Om barn utsätts för samma mängd av ett ämne som en vuxen kan de ändå få i sig mer, eftersom de har tunnare hud och andas snabbare än en vuxen.
- Barn befinner sig också nära golvet där kemikalierester kan samlas i dammet.
- Gränsvärden ifrågasätts. Mycket låga halter av exempelvis hormonstörande ämnen kan vara problematiska, särskilt för barn under utveckling.



Fokusområde 1

Genomgång och rensning av produkter som kan innehålla kemikalier som inte bör finnas i barns omedelbara närhet i förskolemiljön



- Handledningsmaterial
- Utbildningar
- Rådgivning
- Ersättningsbidrag
- 96% av förskolorna är igång!



- Tydliga städavtal
- Förskolornas eget ansvar tydliggörs i handledning
- Uppföljning städ



- Golvinventering 2016



Linköping
Där idéer blir verklighet

Fokusområde 2

Utveckling och införande av relevanta kemikaliekrav vid upphandling av varor och tjänster samt vid ny/ombyggnation av förskolor



- Upphandlingsmyndighetens kriterier för en giftfri förskola i nya ramavtal
- Inköpsguide



- Nya krav vid nyproduktion och ombyggnation:
 - Som lägst nivå för Miljöbyggnad silver
 - Hormonstörande ämnen
 - Dokumentation byggvaror
- Rätt material vid ombyggnad



Fokusområde 3

Uppföljning av ställda miljö- och kemikaliekrav vid upphandling



- Plan för uppföljning vid tecknande av nytt avtal
- Stickprovskontroller

Fokusområde 4

Kompetensutveckling för, och information till, beslutsfattare, personal och föräldrar rörande giftfri miljö för barn

Utbildat förskolepersonal

- 13 tillfällen, totalt 236 deltagare

Seminarier om kemikalier i byggmaterial

- Riktade till lokalplanerare, intendent, förvaltare mfl

Informationsinsatser

- Familjecentraler
- Föräldraråd
- Hemsida mm



Handledningsmaterial "Vi rensar!"



- Ska användas som stöd i den egna rensningen på förskolan
- Checklista längst bak
- Fungerar även som informationsmaterial att skicka runt i arbetslaget
- Bra att kunna visa föräldrar att arbetet är igång
- Används som en del i egenkontrollen

Giftfri förskola på www.linkoping.se/lhu



Linköping
Där idéer blir verklighet

Rensa bland plastleksaker

- Gamla mjuka plastleksaker
 - Hårdplast generellt bättre än mjukplast
- Plastleksaker ej CE-märkta tillverkade utanför Europa
- Klibbiga eller hala plastleksaker
- Plastleksaker som luktar



Rensa bland icke-leksaker

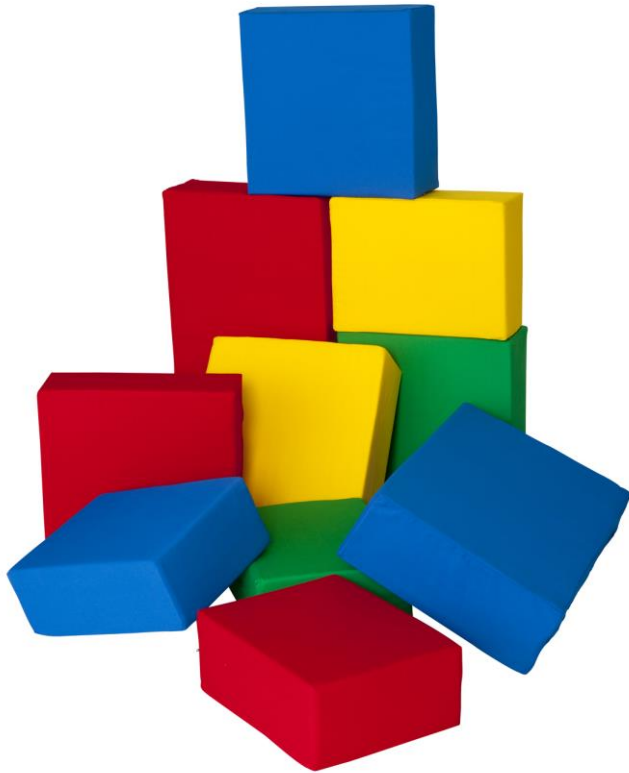
- Gammal elektronik
- Rensa utklädningslådan
 - Metalledaljer + konstläder
- Gå igenom pysselmateriel
 - återbruka medvetet
- Andra produkter i PVC-plast
- Se över utemiljön



Linköping
Där idéer blir verklighet

Fasa ut:

- Gamla soffor
- Gamla lekkuddar av skumgummi
- Vaxdukar, förkläden mm i PVC



Undvik plast och teflon vid tillagning och servering

- Byt ut "non-stick"-belagda stekpannor m m
- Undvik plasttallrikar, plastmuggar och plastbestick
- Undvik vinylhandskar

"Plastbanta"!



Linköping
Där idéer blir verklighet



Tydliggöra rutiner för städning

- Se över ansvarsfördelning
- Tvätta textilier

Tvätta händerna ofta



Sortera avfallet rätt



Minskning av farliga kemikalier på förskolor

Publicerad i DN 2017-02-02



Foto: Foto: Pontus Lundahl/TT

Farliga kemikalier har kraftigt reducerats på förskolor i Stockholm, det visar en undersökning som Stockholms stad har gjort. I samtliga fall låg halterna under tillgängliga gränsvärden.

Damm från 100 förskolor har samlats in och 114 barn från 28 av de undersökta förskolorna har lämnat urinprov. Även inredning, städrutiner och byggnadstyp har analyserats.

Studien visar att halterna av bromerade flamskyddsmedel, bisfenoler och ftalater, ett slags platsmjukgörare som är cancerframkallande, har sjunkit väsentligt jämfört med tidigare år.

Tack för att ni lyssnade!



www.linkoping.se/lhu
Helga.nyberg@linkoping.se



Linköping
Där idéer blir verklighet